

Public Access og Digital Folkeoplysning - et debatoplæg om ikkekommerciel lokal-tv

*”Dansk folkeoplysning skal give os
digitale skaberkompetencer og
gøre os til ansvarlige borgere”*

Indhold

1. Demokrati og borgernes adgang til TV mediet	3
2. Ikkekommerciel lokal-tv er på borgernes side	3
3. Public Access og ikkekommerciel lokal-tv	4
4. Medieudviklingen i Danmark	4
5. TV versus SoMe:	5
6. Synlighed og must carry	5
7. Tiltag for bedre synlighed og tilgængelighed	6
8. Pilotprojekt Digital Folkeoplysning.....	7
9. Forslag til ny medieaftale om ikkekommerciel lokal-tv	8

Sendesamvirket Hovedstaden

Reventlowsgade 14, 4. mf.
1651 København V
www.kanalhovedstaden.dk

Jørgen Christiansen, formand
Tlf. 2424 8387
Email: reipuert@mail.dk

Maj 2017

1. Demokrati og borgernes adgang til TV mediet

Demokrati og medindflydelse i forbindelse med tv mediet handler ikke alene om public services tv, men lige så meget om public acces altså borgernes adgang til tv mediet i Danmark.

Det er klart i almenhedens interesse, at borgere og foreninger i et demokrati kan få deres synspunkter formidlet på tv, og komme i dialog med andre medborgere og de ansvarlige politikere på alle niveauer.

Tv mediet har stor troværdighed og er let tilgængeligt både via traditionel tv distribution - og via internettet og mobil.

Ikkekommerciel lokal-tv er uden tekniske og kommercielle hindringer og hensyn, tilgængeligt for alle i Danmark og er derfor en vigtig demokratisk platform for dialog og information i samfundet.

2. Ikkekommerciel lokal-tv er på borgernes side

Dialog og borgerinddragelse er fundamentet for et velfungerende demokratisk samfund, derfor er borgernes frie demokratiske adgang til tv mediet fundamentalt.

Danmark har brug for mere tv fra og ikke kun til borgerne, der styrker sammenhængskraften i samfundet.

I en medieudvikling med øget dominans af udenlandsk indhold i form af film og tv serier skabes en fremmedgørelse og svækkelse af forholdet til lokal samfundet, hvorfor det er vigtigt at fremme lokalt indhold og dialog.

Ikke-kommerciel lokal-tv

- kan med lokal forankring og inddragelse skabe nærhed og kontakt til lokal samfundet, og øge interessen for borgernes aktiv deltagelse.
- kan give adgang til tv mediet for borgerne med fokus på medborgerskab.
- er borgernes eneste frie demokratiske adgang til tv mediet i Danmark.

Ovenstående er væsentlige argumenter for at støtte og forbedre vilkårene for ikkekommerciel lokal-tv.

Behovet for at understøtte udviklingen af medierne til fremme af det demokratiske samfund og sammenhængskraft bliver understreget i forhold til fremtidig mediepolitik i Public services udvalgets rapport fra november 2016.

”DET MÅ DERFOR VÆRE EN MEDIEPOLITISK OPGAVE AT UDVIKLE REGULERINGSFORMER, DER UNDERSTØTTER OG FREMMER MEDIEBRUG, DER INVITERER TIL DEN FORM FOR BREDERE SAMFUNDSMÆSSIG FORSTÅELSE, SOM FOLKESTYRET HVILER PÅ.”

”PÅ REGIONALT/LOKALT NIVEAU SKAL DER STILLES ET STYRKET PUBLIC SERVICE-INDHOLD TIL RÅDIGHED – HERUNDER EN FORSTÆRKT REGIONAL NYHEDS- OG AKTUALITETSDÆKNING – SOM RENT FAKTISK ANVENDES AF BORGERNE, HVIS RATIONALET BAG PUBLIC SERVICE OM AT UNDERSTØTTE BORGERNES HANDLEEVNE I DET DANSKE FOLKESTYRE OG STYRKE DANSK KULTUR, SPROG OG SAMMENHÆNGSKRAFT SKAL OPRETHOLDES.”

Og i rapporten "Lokal- og regionalmediernes indhold, rolle og betydning i lokalområdet 2017" udarbejdet for Kulturministeriet:

"MANGE ÅRS INTERNATIONAL FORSKNING HAR UNDERSTREGET LOKALE NYHEDSMEDIERS AFGØRENDE BETYDNING FOR LOKALSAMFUND. FORSKERE ANSER LOKALE NYHEDSMEDIER FOR AT VÆRE DEN VÆSENTLIGSTE KILDE TIL INFORMATIONER OM AKTUELLE FORHOLD OG EN KRAFT, DER SKABER SAMMENHÆNG, LOKAL IDENTITET OG TILHØRSFORHOLD (NIELSEN, 2015A)."

"LOKALE MEDIER SKABER NETVÆRK OG LOKALBEFOLKNINGENS FØLELSE AF AT HØRE TIL, OG DE VEDLIGEHOLDER FORBINDELSER OG REPRÆSENTATIONER (BAINES, 2012)."

3. Public Access og ikkekommerciel lokal-tv

Uddannelse af borgere til at beherske de elektroniske medierne er grundlæggende for at udvikle dialogen i samfundet i dag. Dette gælder både når det handler om at den enkelte kan komme til orde og når foreninger og interessegrupper skal kunne synliggøre deres eksistens, formål og skabe dialog.

Ikkekommercielt lokalt tv har en unik rolle i Danmark som platform for Public Acces (borgernes adgang) til tv mediet, hvilket skal understøttes igennem uddannelse af borgerne til at bruge video / tv mediet.

Uddannelse i at bruge tv mediet har længe været og er fortsat en væsentlig aktivitet hos Kanal Hovedstaden igennem "Video Action Learning" kurser som giver folkelig adgang til levende billeder og lyd.

"Video Action Learning" har til hensigt i samarbejde med stationerne på Kanal Hovedstaden, at tilbyde undervisning i tv-produktion for et bredt udsnit af befolkningen.

Dette sker gennem konkrete produktioner, uddannelse og supervision, hvor deltagerne introduceres til alle elementerne i en videoproduktion, der kan udsendes på ikkekommerciel lokal-tv.

Det er vigtigt at understøttelse og uddannelse i produktion og navigation i den elektroniske medieverden er tilgængelig for alle borgere og særlig når det gælder tilgang til det stadig vigtigste massemedie, tv.

4. Medieudviklingen i Danmark

Medieudviklingen i de senere år er kendetegnet ved:

- Flow tv er fortsat det stærkeste elektroniske medie, men on demand og sociale medier har fået en hastig stigende betydning.
- De yngre seere fravælger traditionel tv-modtagelse (broadcast tv) til fordel for streaming, live og on demand, men ser fortsat flow tv, særligt dansk indhold, DR og TV2.
- Mobilen er den platform der ændrer sig med største hastighed, hvor streaming og tv indhold er blevet en væsentlig del af brugen.
- De sociale medier, særligt Facebook, repræsenterer en væsentlig del af medieforbruget, men påvirker faktisk ikke i væsentligt grad forbruget af tv.

- For at få de yngre seer i tale er det en forudsætning at indhold / programmer er tilgængelige som streaming på alle platforme.
- Seerne ønsker at få adgang til tv indhold på alle platforme både live og on demand.

”DANSKERNE SER STADIG 2 TIMER OG 38 MINUTTERS TV HVER DAG VIA ANTENNE, KABEL ELLER SATELLIT TV. FORBRUGET AF TRADITIONELT TV ER FALDET MED CA. 11 MINUTTER I 2016 TIL FORDEL FOR STREAMING-TJENESTER OG MAN SER EN BEGYNDENDE UDVIKLING VÆK FRA FLOW TV, HEN IMOD ON DEMAND (SÆRLIGT I DET UNGE SEGMENT).

MODTAGELSE AF TV-SIGNALER HAR OVER EN ÅRRÆKKE ÆNDRET SIG DRASTISK I DE FLESTE HJEM. FRA AT KUNNE MODTAGE SIGNALET ANALOGT PÅ EN STUE- ELLER TAGANTENNE, FRA SENDEMASTER I DANMARK ELLER NABOLANDE, TIL I DAG, HVOR CA. 75 % AF HUSSTANDENE MODTAGER TV-KANALERNE VIA SATELLIT ELLER KABEL.

PARALLELT MED DENNE UDVIKLING ER ANTALLET AF TV-KANALER STEGET DRASTISK, HVORAF DE FLESTE KANALER SÆLGES I ABONNEMENT PAKKER BLANDT MED PUBLIC SERVICE OG KOMMERCIELLE TV KANALER.

MEN LANGT DEN STØRSTE TV SENING I DANMARK ER FORSAT PÅ DR OG TV2 HOVEDKANALER.”

KILDE: DR MEDIEFORSKNING, ”MEDIEUDVIKLINGEN 2016”

5. TV versus SoMe:

Der er en udbredt forestilling, særligt i medierne, om at ingen længere ser traditionelt tv og det nu er de sociale medier, der er dominerende og derfor de vigtigste.

Men tv er **stadig** det dominerende elektroniske massemedie i Danmark og derfor det vigtigste medie i forhold til nyhedsformidling og den demokratiske dialog i samfundet.

De sociale medier kan per definition ikke erstatte det traditionelle tv som massemedie, da kommunikationen på de sociale medier kun er blandt medlemmer af en defineret gruppe og ikke tilgængelig for alle i samfundet.

På de sociale medier oplever brugerne, at kunne blive synlige i en diskussion, men problemet i forhold til deltagelse i den demokratiske dialog i samfund, er at det kun er kommunikation i lukkede grupper.

De sociale medier kan meget vel være en fælde i forhold til borgernes interesse for det omkringliggende samfund, da fokus er indadvendt mod gruppens medlemmer, menings- og interessefælder og ikke inddrager andre i samfundet. Der er mange forskere som deler denne bekymring, men problemstillingen omkring sociale medier kontra massemedier fylder ikke meget i den offentlige debat. Facebook med flere mangler redaktionel ansvarlighed og et værn mod fake-news.

6. Synlighed og must carry

Der er flere grunde til at seertallene på Kanal Hovedstaden ikke er særlig høje i dag, hvor nogen af de væsentligste årsager er manglende tilgængelighed og dårlige sendetider.

Kanal Hovedstaden har dårlig sendetider som følge af at man har indskrænket pladsen for ikkekommerciel lokal-tv i sendenettet til kun en kanal og man oven i købet deler kanal med Tegnsprogskanalen som optager bedste sendetid i primetime fra 17.00 til 21.00. Dette medfører – da Tegnsprogskanalen stort set ikke har nogen seere – at ikkekommerciel lokal-tv

starter med ingen seere kl. 21.00. Det er meget uheldigt at ikkekommerciel lokal-tv på denne måde får svært ved at nå et større publikum.

Herudover er Kanal Hovedstaden er blevet usynlig og "gemt væk", da kanalen har fået en dårlig kanal placering på DTT nettet, hvilket gør det vanskeligt for seerne at finde kanalen.

Kanalen er også på kabel tv "gemt væk" ved dårlig kanal placering og manglende markedsføring. Tilgængeligheden på kabel tv er særligt kritisk da langt de fleste husstande i Danmark ser tv via kabel tv.

Hvor finder man Kanal Hovedstaden ??

Kanal Hovedstaden kan på DTT nettet ses på Kanal 98 med en antenne, kun ca. 13 % ser antenne-tv svarende til 325.000 husstande ud af 2.5 mio. tv husstande.

Hos YouSee kabel tv kan Kanal Hovedstaden ses på Kanal 96, men er ikke tilgængelig på mobil, tablet og pc via YouSee abonnement. Ca. 1.2 mio. husstande har YouSee kabel tv.

Hos Stofa er Kanal Hovedstaden ikke med i kanaloversigten - ca. 450.000 husstande har Stofa som tv leverandør.

De resterende 525.000 husstande modtager tv enten via satellit - ca. 350.000, og / eller små antenneforeninger eller via fiberselskaber. Kanal Hovedstaden kan ikke ses på satellit tv, da Canal Digital og Viasat ikke har kanalen med i udbuddet. Ikkekommerciel lokal-tv bliver ikke prioriteret af de store tv-kanal distributører, hvis der ikke stilles kulturpolitiske krav til dem, der sikrer mangfoldigheden og ikke kun bundlinjen i deres regnskaber.

7. Tiltag for bedre synlighed og tilgængelighed

Ikkekommerciel lokal-tv passer ikke ind i tv-distributørernes koncept, da der ikke kan tjenes penge på ikkekommerciel lokal-tv.

Derfor skal ikkekommerciel lokal-tv have sin egen kanal 24/7 og omfattes af "must-carry" reglerne så der sikres distribution og synlighed på kabel tv.

Borgerne i Danmark skal sikres forsat gratis adgang til ikkekommerciel lokal-tv via antenne tv fra det digitale jordbaserede sendenet direkte til den enkelte husstand. Enkelt og uden ekstraomkostninger, hvis husstanden har anskaffet det fornødne tekniske udstyr.

Hele det digitale sendenet skal reguleres af en uafhængig myndighed, der sikrer borgerne adgang til ikkekommerciel lokal-tv til borgerne gennem æteren. Myndigheden skal også yde borgerservice omkring tekniske spørgsmål, da der med stigende hastighed vil ske tekniske ændringer på området.

Der skal skabes en **kulturpolitisk tv-mediegrundpakke** finansieret af licensmidler og skat, der sikrer alle borgere adgang til demokratisk information og oplysning i et pluralistisk udbud, nationalt, regionalt og lokalt.

Der skal udarbejdes en **masterplan for det digitale sendenet** MUX 1 til 8, der sikrer ovenstående.

Masterplanen skal specifikt sikre DR, TV2 regionerne og ikkekommerciel lokal- tv sendekapacitet til HDTV, UltraHD, 3D og andre fremtidige formater, samt adgang til internet tv via HbbTV.

Note: HbbTV er en funktionalitet baseret på en åben standard software platform, som findes i alle nyere Smart tv modtagere i dag, hvilket gør internet distribueret indhold tilgængelig på tv uden mere omkostninger eller Gatekeeper (en broadcast og internet hybrid teknologi).

8. Pilotprojekt Digital Folkeoplysning

Følgende pilotprojekt ønskes gennemført for at fremme udviklingen af ikkekommerciel lokal-tv som borgerinddragende massemedie og undersøge mulighederne for tættere dialog og bedre tilgængelighed ved brug af flere digitale medier.

Pilotprojektet "Digital Folkeoplysning" har til formål at teste hvorledes Kanal Hovedstaden i samarbejde med frivillige organisationer, folkebibliotekerne, oplysningsforbund og it-branchen kan styrke befolkningens adgang til de digitale medier og styrke deres digitale kompetencer.

Befolkningen i hovedstadsområdet skal have øget Public Acces til Kanal Hovedstaden. Dette skal ske gennem en styrkelse af befolkningens digitale dannelse og deres evner til at skabe digitalt indhold og reflektere over det indhold de skaber og modtager. Dette skal konkret gøres ved at der udvikles nogle Video Action Learning koncepter, hvor "hands-on" pædagogik har høj prioritet.

Indholdet i oplysningsaktiviteterne har fokus på alle faser i videoproduktionsprocessen, nye digitale produktionsformer og samspillet med de sociale medier. Bedste it-viden omkring digitalproduktion af levende billeder og lyd inddrages og oplysningsaktiviteterne udbydes til de frivillige organisationer i samarbejde med folkebibliotekerne.

Pilotprojektet skal primært afklare følgende spørgsmål:

- Kan frivillige organisationer og deres medlemmer fungere som indholdsleverandører af superlokalt indhold?
- Er det muligt for medlemmer at levere videoindhold, fremstillet med smartphones, tablets og andet optageudstyr, som almindelige mennesker har anskaffet?
- Hvordan kan vi bedst udnytte kost-effektive videoproduktions og distributionsmetoder?
- Er det muligt at lave seværdigt video/tv uden at være afhængig af et større produktions-setup
- Hvorledes fungerer Public Access TV ved forskellige distributionsformer fra traditionel flow-tv i det digitale sendenet til live streaming og on-demand sening og i samspil med sociale medier
- Hvorledes fungerer et "Rød Knap" / HbbTV-programbibliotek i samspil med flow-tv i det digitale sendenet (*se note*)
- Hvorledes anvendes de sociale medier og andre muligheder interaktivt i forbindelse med produktion af levende billeder og lyd.
- Kan der i højere grad udvikles formater, der inddrager befolkningen i den demokratiske proces?

Der afsættes 5 mio. kroner årligt til pilotprojektet i perioden 2019 til 2022.

Note: "Rød knap" / HbbTV giver adgang til internet tv via almindeligt Smart TV.

"Rød knap" tv kan give adgangen til ikkekommerciel lokal-tv programmer som On Demand uafhængigt af sendetider på almindelig Smart tv via en HbbTV tjeneste som distribueres via antenne tv (DTT nettet) og kabel tv. Ved et enkelt tryk på tv fjernbetjeningens røde knap kan man skifte mellem broadcast tv og internet tv let og enkelt.

DR har udviklet en "Rød knap" / HbbTV tjeneste som i dag med stor succes giver seerne adgang til "DRTV" på Smart tv med programmer fra alle DR kanaler.

Pilotprojektet har forbillede i "Rød knap" lokal tv portaler i Tyskland, hvor det i en årrække har eksisteret og giver adgang til lokal tv programmer på alle typer distributionsnet.

Links vedrørende "Rød knap" / HbbTV:

- DR præsentationsvideo: www.youtube.com/watch?v=eb8mC2IR3bY
- Information om lokal tv portalen og distribution i Tyskland: www.lokal-tv-portal.de/
- Demo af tysk lokal tv portalen: www.youtube.com/watch?v=t6QqkePY-m8

9. Forslag til ny medieaftale om ikkekommerciel lokal-tv

Ikkekommerciel lokal-tv skal kvalitetsudvikles og udgøre en større andel af det samlede danske mediebillende. Digital dannelse og digitale deltagelse er en del af den danske kulturarv fra Grundtvig og højskolebevægelsen til folkeoplysning og demokratisk engagement. I en global verden fyldt med falske nyheder er der brug for konkret lokalt indhold, der styrker sammenhængskraften i Danmark.

Forslag til ny medieaftale om ikkekommerciel lokal-tv

1. Public Access og Lokal forankring

Programkvalitet og geografisk forankring i regionerne skal være i fokus. Der skal lægges vægt på, at tilladelseholder har et reelt publikum af en vis størrelse som målgruppe i et geografisk område. Sendesamvirkerne pålægges public access 3,5 time per uge, hvor borgere og Ngo-er kan få afviklet deres programmer.

2. Digital Folkeoplysning

Kanal Hovedstaden ydes et tilskud på 5 mio kroner årligt til pilotprojektet Digital Folkeoplysning. Dette projekt har til formål at afprøve samspillet mellem flow-tv og VoD på nettet i samarbejde med civilsamfundet og borgere med særlige behov. Der oprettes et Hbbtv programbibliotek i tilknytning til dette projekt. Der ydes et tilskud på 5 mio kroner årligt til dette projekt.

3. Tv til borgere med særlige behov

Sendesamvirkerne pålægges at afvikle 3,5 time pr uge til producenter af tv til borgere med særlige behov, så hele denne målgruppe inkluderes i ikkekommerciel lokal-tv

4. Distribution

Der sendes kun ikkekommerciel lokal-tv på kanalen 24/7, idet Tegnsprogskanalen flyttes. Ikkekommerciel lokal-tv omfattes af must-carry og antenneforeninger skal informere om kanalen. Der afsættes HD-kapacitet i det digitale sendenet til ikkekommerciel lokal-tv.

5. Regelforenklning og stabile rammebetingelser

Men tilskudsordningen og rammebetingelserne for ikkekommerciel lokal-tv skal forenkles og gøres mindre bureaukratisk. Det nuværende tilladelsessystem skal erstattes af en ordning der bygger på armslængeprincippet. Tilladelsesindehaverne skal sikres flerårige stabile økonomiske rammevilkår. Der udstedes 10-årige tilladelser til ikkekommerciel lokal-tv.

6. Økonomi.

Der afsættes 37 mio kroner årligt til ikkekommerciel lokal-tv i en selvstændig pulje, 1 mio kroner per sendetilladelse fra 2019. Der afsættes en pulje på 7.4 mio kroner, 200.000 kroner per tilladelse som ydes som et tilskud til Sendesamvirket. Dette tilskud har til formål at sikre stabilitet og kvalitet og skal finansiere public access, uddannelse, programafvikling og markedsføring. Tilskudsbeløbene reguleres iht. licensen.